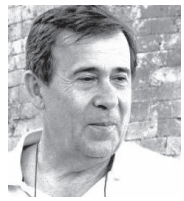

Αναδιφώντας το χθες (358)

Αρχαία Μεσσήνη, ο μεγάλος έρωτας του Πέτρου Θέμελη

■ Του ΧΑΡΗ ΣΤΡΑΤΙΑΔΑΚΗ*

Την προσεχή **Κυριακή 6 Απριλίου** έχω κληθεί από το **Λύκειο των Ελληνίδων Ρεθύμνης** να δώσω μια σύντομη διάλεξη στο κτήριό του στην Προκυμαία **στις 8.00 το βράδυ**, με θέμα «Πέτρος Θέμελης: Ο αρχαιολόγος, ο συγγραφέας, ο δάσκαλος, ο οραματιστής». Στη διάλεξη, η οποία θα συνοδεύεται από 80 διαφάνειες, θα διαπιστώσουμε οι παρευρισκόμενοι ότι ο σεμνός αυτός άνθρωπος, που ζούσε ανάμεσα μας για μια εκαοσαετία ως πανεπιστημιακός καθηγητής, ήταν ο μεγαλύτερος Έλληνας αρχαιολόγος του τέλους του 20ού αιώνα και των αρχών του 21ου, όπως αναγνωρίζεται από τους συναδέλφους του, σε Ελλάδα και εξωτερικό. Για πενήντα και πλέον χρόνια υπηρέτησε και τους τέσσερις τομείς της αρχαιολογίας, την ανασκαφή, τη συντήρηση, την αναστήλωση και τη δημοσίευση και επιπλέον ακόμα έναν πέμπτο, την εκπαίδευση νέων αρχαιολόγων και μάλιστα μ' ένα καινούριο σύστημα, που ο ίδιος εισήγαγε. Είναι η όγδοη διάλεξη που θα δώσω στο Λύκειο, από το έτος 2005, οι πρώτες από τις οποίες πραγματοποιήθηκαν επί των ημερών της αιμνηστής Ιωάννας Βαλαρή.

Η διάλεξη που έδωσα στις 20-4-2005 τιλοφορούταν «Σχολεία και σχολικοί χώροι του διαμερίσματος Ρεθύμνου από τον 18ο αιώνα μέχρι και τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο». Ακολούθησε στις 1-12-2007 η διάλεξη «Χίλια να πεις να μην το βρεις: Το Κρητικό Αίνιγμα». Στις 8-3-2009 πραγματοποιήσα την διάλεξη-προβολή «Σε χώρους πρωτόγονους και μυστηριακούς. Στα ρεθεμινιώτικα σπήλαια». Η τέταρτη διάλεξη-προβολή πραγματοποιήθηκε στις 13-2-2001, με θέμα «Αναπολύντας με εύθυμη διάθεση το Ρέθυμνο της δεκαετίας του 1960». Στις 9-6-2013 έδωσα τη διάλεξη «Ειρηνικός Γαλανάκης: Ανιχνεύοντας πλευρές της προσφοράς και του χαρακτήρα ενός «ποιητή υραίων ψυχών». Στις 8-3-2015 μίλησα ξανά, με θέμα αυτή τη φορά «Δασκάλος που σημάδεψαν την ιστορία του Ρεθύμνου». Την έβδομη διάλεξη έδωσα στις 10-12-2017, με θέμα «Σημαντικοί άνθρωποι-σπουδαίες ιδέες: Αειμνηστοί ομιλητές που με τις αεχαστές διαλέξεις τους λάμπρυναν το αναλόγιο του Λυκείου των Ελληνίδων Ρεθύμνης». Την Κυριακή θα δώσω την όγδοη κατά σειρά διάλεξη-προβολή, που ελπίζω να μην είναι και η τελευταία. Οπωσδήποτε διεκδικώ τον τίτλο του πιο συχνού ομιλητή του Λυκείου, έχοντας την ελπίδα ότι δεν προκαλώ στις κυρίες και στους κυρίους που παρευρίσκονται! «βαθιά χασμουρητά», όπως εύγλωττα το διατύπωσε ο Διονύσης Σαββόπουλος!

Πιστεύω ότι αυτή τη φορά δεν θα μας αφήσει να πλήξουμε το ίδιο το θέμα της διάλεξης, ο καθηγητής δηλαδή Πέτρος Θέμελης, ένας άνθρωπος που, όπως έχει γραφεί γι' αυτόν, «Όταν δεν έγραφε ανέσκαπτε και όταν δεν ανέσκαπτε έγραφε». Κι είναι αλήθεια ότι έσκαψε παντού, στην αρχαία Ολυμπία, στην Ηλία, στην Αττική, στην Εύβοια, στη Φωκίδα, στην Αιτωλοακαρνανία και βέβαια, στη δική μας Ελεύθερα, επί εικοσι σχεδόν χρόνια, στον πρώτο τομέα της πανεπιστημιακής ανασκαφής. Όμως ο μεγάλος του έρωτας ήταν η Αρχαία Μεσσήνη, το χώμα της οποίας τελικά τον δέχτηκε θωπευτικά, αφού είχε ζητήσει να ταφεί εκεί, μέσα στον αρχαιολογικό χώρο. Στην Μεσσήνη ξεκίνησε ανασκαφές ήδη από το 1987 και συνέχισε μέχρι το τέλος της ζωής του πρόπερσι. Το σημαντικότερο ίσως όλης της προσφοράς του εκεί ήταν η ανάδειξη των ευρημάτων στον εκτεταμένο χώρο των τετρακοσίων στρεμμάτων και η πρότυπη αναστήλωση των κτηρίων, η οποία αποτελεί επίτευγμα που ξεπερνά τα ελληνικά όρια, παράδειγμα για άλλες ανασκαφές ανά τον κόσμο. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι η Αρχαία Μεσσήνη έχει προσφύως αποκληθεί «Πομπή της αρχαίας Ελλάδας». Σήμερα στις «Αναδιφήσεις» θα περιηγηθούμε φωτογραφικά σε 16 από τα μνημεία της. Θα το κάνουμε μονολογικά, ενώ οι ενδιαφερόμενοι για περισσότερα αναγνώστες δεν έχουν παρά να έρθουν στη διάλεξη της Κυριακής.

Το αναστηλωμένο θέατρο

Η κρήνη Αρσιώνη

Η στοά

Ο ναός της θεοποιημένης βασίλισσας Μεσσανάς

Το Πρυτανείον

Το Βουλευτήριον

Το κρεπούλιον -θυσιαστήριον

Το Ασκληπιείον

Το Εκκλησιαστήριον

Οι στοές και το στάδιον

Το ταφικό μνημείο

Η Παλαίστρα

Ο αναστηλωμένος ναός της Ειλυθίας

Το ιερό της Αρτέμιδος

Τα τείχη, οι οχυρωματικοί πύργοι και οι πύλες. Όπως καταλαβαίνουν οι αναγνώστες, αγαπώ το θέμα που θα αναπτύξω, εγώ κι η οικογένειά μου, όπως φαίνεται κι από τη φωτογραφία του 2014 στην Αρκαδική Πύλη των τειχών. Όμως για τον Πέτρο Θέμελη θα συνεχίσουμε και στις επόμενες «Αναδιφήσεις». Μια σελίδα γι' αυτόν θα ήταν ασφαλώς πολύ μικρή.

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε η εξόρμηση στο Αρκαδιώτικο φαράγγι

Την περασμένη Κυριακή πραγματοποιήσαμε την εξόρμηση που είχαμε αναγγείλει στο Αρκαδιώτικο φαράγγι. Οι σχεδόν τριάντα περιπατητές αντέξαμε μέχρι το τέλος, παρότι στις πρώτες στάσεις ξενάγησης, στην Παναγία του Μερκούρη και στη γέφυρα-κρήνη-ταμπακαριά ο ουρανός προσπάθησε να μας αποτρέψει, με βροχή και δυνατό αέρα. Μέχρι τότε είχαμε αναμείνει το άνοιγμα του καιρού, καταφευγώντας στο Σχολικό Μουσείο στην Αμνάτο, όπου πάντα πρόθυμος μας υποδέχτηκε και μας ξενάγησε ο **Γιώργος Κανακάκης**. Το ίδιο συνέβη και στον Πίκρη, με τον **Κωστή Μπρικήκη**, όπου μάλιστα τύχαμε αβραμιαίας φιλοξενίας. Ως οργανωτής της οδοιπορίας, εκ μέρους του Τοπικού Τμήματος Δυτικής Κρήτης της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας, θέλω να τους ευχαριστήσω, καθώς και τον πρώην πρόεδρο του Τμήματος **Μπάμπη Σκεπετζάκη**, ο οποίος συντόνισε άριστα τους οδηγούς των αυτοκινητών, ώστε να μη χρειαστεί να γυρίζουμε πίσω στο φαράγγι, προς την αφετηρία. Η επόμενη παρόμοια εξόρμηση θα πραγματοποιηθεί στα δύο φαράγγια της Ελεύθερας, που προσδιορίζονται με τα τοπωνύμια «Αγγουρές» και «Χάρου το πλάι», και θα λάβει χώρα, θεού θέλοντος και ασυχώντων και υγείας επιτρεπόντων, το προσεχές φθινόπωρο.

* Ο Χάρης Στρατιάδακης είναι Δρ. Παιδαγωγικής-Ιστορικός Ερευνητής-Συγγραφέας, strharis@yahoo.gr, 2831055031